

**Силабус
освітнього компоненту ВК**

Стратегії розвитку транспорту

Назва дисципліни:	Стратегії розвитку транспорту
Рівень вищої освіти:	другий (магістерський)
Сторінка курсу в Moodle:	https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=2056
Обсяг освітнього компоненту	4 кредити (120 годин)
Форма підсумкового контролю	Залік
Консультації:	за графіком
Назва кафедри:	Транспортних технологій
Мова викладання:	українська
Керівник курсу:	Вдовиченко Володимир Олексійович, д.т.н., професор
Контактний телефон:	+38(050) 403-17-10
E-mail:	Vval2301@gmail.com

Короткий зміст освітнього компоненту:

Метою є формування у майбутніх фахівців у галузі транспорту та транспортної інфраструктури теоретичних, практичних та методичних положень щодо визначення концептуальних засад створення та реалізації стратегії забезпечення стабільного та ефективного функціонування транспорту, створення умов для соціально-економічного розвитку країни, підвищення конкурентоспроможності національної економіки і рівня життя населення.

Предмет: педагогічно-адаптована система понять про принципи та методи стратегічного планування діяльності транспорту.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- аналіз та обґрунтування теоретико-методологічних основ розробки стратегії розвитку транспорту;
- систематизація та параметризація показників діагностики стану транспорту;
- оволодіння принципами формування цілей та пріоритетів стратегічного розвитку транспорту;
- аналіз функціональних стратегій розвитку транспорту;
- оцінювання ефективності реалізації стратегії транспорту.

Компетентності, яких набуває здобувач:

- здатність до генерування нових ідей в сфері стратегічного планування транспорту;
- здатність до проведення досліджень елементів проблеми стратегічного розвитку транспорту;
- здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми стратегічного розвитку транспорту;
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- здатність формулювати, аналізувати та синтезувати рішення наукових проблем стратегічного характеру при організації перевезень і управлінні на автомобільному транспорті на абстрактному рівні шляхом декомпозиції їх на складові;
- здатність сприймати здобуті знання в області стратегічного розвитку транспорту та інтегрувати їх із уже наявними.

Результати навчання відповідно до освітньої програми:

Пояснювати сутність та принципи використання стратегічного розвитку транспорту при плануванні та організації перевезень.

Вміння аналізувати роль стратегічного управління транспортом у формуванні параметрів його ефективності.

Вміння здійснювати збір, аналіз науково-технічної інформації, сучасного передового досвіду з проблематики стратегічного розвитку транспорту.

Пояснювати порядок та процедуру проведення стратегічного аналізу стану автомобільного транспорту та його елементів.

Формування нових конкурентоздатних ідей в області розробки стратегії діяльності підприємств автомобільного транспорту.

Пояснювати сутність та зміст функціональних стратегій розвитку автомобільного транспорту.

Тематичний план

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин	
		очна	заочна
1	ЛК Сутність стратегічного розвитку транспорту	2	1
	ПР (ЛР, СЗ) Аналіз факторів формування стратегій функціонування суб'єкту транспорту	2	-
	СР Національна стратегія розвитку транспорту України до 2030 року	10	13
2	ЛК Основи стратегічного менеджменту.	2	1
	ПР (ЛР, СЗ) Аналіз динаміки розвитку суб'єкту транспорту	2	-
	СР Характеристика функцій стратегічного менеджменту	12	13
3	ЛК Стратегічний аналіз стану транспорту	2	2
	ПР (ЛР, СЗ) Аналіз конфліктів стратегій функціонування суб'єктів транспорту	6	-
	СР Система показників оцінки розвитку автотранспортного підприємства	10	16
4	ЛК Елементи стратегічного менеджменту	2	-
	ПР (ЛР, СЗ) Прогнозування розвитку транспортного потенціалу регіону	4	2
	СР Характеристика базових стратегій розвитку транспорту	12	14
5	ЛК Стратегія діяльності підприємства	2	-
	ПР (ЛР, СЗ) Вибір раціональної стратегії управління транспортними підприємствами в умовах ресурсозбереження	2	2
	СР Ризики під час впровадження організаційних змін	10	12
6	ЛК Цілі і пріоритети стратегії розвитку транспорту	2	2
	ПР (ЛР, СЗ) Моделювання стратегії стало-го розвитку транспортного підприємства	2	-
	СР Характеристика впливу змін на розвиток автотранспортного підприємства	10	12
7	ЛК Функціональні стратегії розвитку транспорту	2	-
	ПР (ЛР, СЗ)	-	-
	СР Вибір методів управління автотранспортним підприємством відповідно до обраної стратегії розвитку	12	14
8	ЛК Механізми реалізації транспортної стратегії	2	-

	ПР (ЛР, СЗ) Оцінка ефективності розвитку транспортної інфраструктури регіону	2	-
	СР Матриця вибору стратегій розвитку транспорту	12	16
Разом	ЛК	16	6
	ПР	16	4
	СР	88	110

Методи навчання:

- 1) словесні: 1.1 традиційні: лекції, пояснення, розповідь тощо; 1.2 інтерактивні (нетрадиційні): проблемні лекції, дискусії тощо;
- 2) наочні: метод ілюстрацій, метод демонстрацій;
- 3) практичні: 3.1 традиційні: практичні заняття, семінари; 3.2 інтерактивні (нетрадиційні): семінари-дискусії, «круглий стіл», метод мозкової атаки.

Система оцінювання та вимоги:

Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за допомогою 100-бальної шкали згідно зі [СТВНЗ 90.1-02:2023 «Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти»](#). Результати оцінювання поточної успішності здобувачів вищої освіти заносяться у журнал обліку. Після семестру навчання проводиться контроль у формі заліку. При оцінюванні використовується накопичувальна система. До загальної оцінки входять форми контролю, що представлені в таблиці 2.

Таблиця 2 – Структура оцінки (форма підсумкового контролю – залік)

Форма контролю	Кількість балів
Поточний контроль практичної частини курсу	40
Тестовий підсумковий контроль теоретичного курсу	60
Додаткові бали за активну наукову роботу за профілем дисципліни	Додатково, згідно їх значимості
Разом	100

Поточний контроль проводиться протягом семестру під час практичних занять. По кожній практичній роботі, після її виконання здобувачем, проводиться опитування. Для опитування використовуються контрольні запитання, що представлені в методичних вказівках до практичних робіт. За надані відповіді здобувач окремо по кожній практичній роботі отримує оцінку (максимальна оцінка 5 балів). Критерії оцінювання відповідей наведені в таблиці 3.

Таблиця 3 – Критерії оцінювання при поточному контролі практичної підготовки

Складова підсумкової оцінки	Кількість балів за кожний поточний контроль				
	«5»	«4»	«3»	«2»	«0»
Поточне опитування по кожній практичній роботі	Відповідь на питання повна, конкретна, містить методичку визначення показників, класифікацію та відрізняється творчим підходом	Відповідь на питання вірна але надана не в повному обсязі, при цьому здобувач вільно володіє термінологією та методикою	Відповіді на питання надані частково але в коректній формі, при цьому здобувач володіє основними поняттями та методикою	Відповіді мають неточності, розкрита лише основна суть питань але здобувач володіє базовою термінологією та основами методики	Відповіді відсутні або здобувач не володіє базовою термінологією та основами методики

Загальна оцінка за поточний контроль практичної частини курсу проводиться шляхом визначення середньозваженої кількості балів за формулою:

$$K_3^n = 40 \cdot \frac{\sum_{i=1}^{N_n} K_i^n}{5N_n},$$

де K_3^n – оцінка успішності за результатами поточного контролю практичної підготовки;

K_i^n – оцінка за i -ту практичну роботу;

N_n – кількість практичних робіт протягом семестру;

40 – максимальна сумарна кількість балів за практичні роботи протягом семестру. Підсумковий контроль теоретичного курсу здійснюється у вигляді тестування. Тестове завдання містить 60 питань. Кожне питання оцінюється в 1 бал. Тестування проводиться під час залікового тижня.

За активну роботу протягом семестру, виконання індивідуальної наукової роботи та участь у наукових заходах здобувачам нараховуються додаткові бали. Кількість додаткових балів, що нараховується за різні види участі у наукових заходах та активності здобувачів, залежить від їх об'єму та значимості:

- призові місця з олімпіади за профілем дисципліни – 40 балів;
- призові місця на міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт за тематикою, що відповідає профілю дисципліни – 40 балів;
- участь у міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських наукових робіт за тематикою, що відповідає профілю дисципліни – 20 балів;
- участь у міжнародних / всеукраїнських наукових конференціях за тематикою, що відповідає профілю дисципліни – 20 балів;
- участь в олімпіадах і наукових конференціях ХНАДУ за тематикою, що відповідає профілю дисципліни – 10 балів;
- активна участь у дискусіях з проблемних питань під час проведення лекцій або семінарів – до 10 балів за кожний виступ.

В разі наявності декількох наукових результатів, бали по них підсумовуються. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки з дисципліни.

Загальна кількість отриманих балів протягом семестру визначається як сума

$$K_3 = K_3^n + K_3^m + K_3^d,$$

де K_3^n – оцінка успішності за результатами поточного контролю практичної підготовки;

K_3^m – оцінка успішності за результатами підсумкового тестування;

K_3^d – додаткова кількість балів за наукову роботу здобувача.

В разі якщо здобувач протягом семестру загалом набрав понад 100 балів, загальна кількість приймається на рівні 100 балів.

Якісні властивості оцінки результатів навчання

У відповідності з [СТВНЗ 90.1-02:2023 «Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти»](#) для оцінки результатів навчання за дисципліною в кожному семестрі використовуються якісні критерії (табл. 4).

Таблиця 4 – Якісні властивості оцінки результатів навчання

Бали за шкалою ХНАДУ	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Опис
90-100	Відмінно	A	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального.
80-89	Добре	B	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального.
75-79		C	«Добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконанні з помилками.
67-74	Задовільно	D	«Задовільно» – теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки.
60-66		E	«Посередньо» – теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальні завдання не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35-39	Незадовільно	FX	«Умовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання).
1-34		F	«Безумовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значимого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом).

Визнання результатів неформальної та інформальної освіти

Визнання результатів неформального та (або) інформального навчання здобувача передбачає виконання таких процедур, як: подання здобувачем заяви щодо визнання (не пізніше як протягом перших 10 робочих днів від початку семестру вивчення дисципліни); ідентифікацію задекларованих здобувачем у письмовій формі результатів неформального та (або) інформального навчання; оцінювання задекларованих результатів навчання здобувача; прийняття рішення про визнання та зарахування здобувачу всіх чи частини результатів навчання за дисципліною або відмову у визнанні. Порядок реалізації цих процедур регламентується [СТВНЗ 83.1-02:2022 «Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти»](#).

Політика курсу:

- курс передбачає роботу в колективі, середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;
- освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу;
- самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло;
- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;
- курсова робота повинна бути захищена не пізніше, ніж за тиждень до початку екзаменаційної сесії;
- під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_dobroch_1.pdf), «Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_85.1-02.pdf), «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_MEK_1.pdf).
- у разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі;
- списування під час контрольних робіт та заліку заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування у формі середовища для проведення тесту.

Рекомендована література:

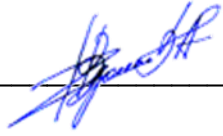
1. Вдовиченко В.О. Методологічні основи формування системної ефективності міського громадського пасажирського транспорту в умовах сталого розвитку / В.О. Вдовиченко – *Харків: ХНАДУ*, 2017. – 229 с.
2. Ansoff H. I., Kipley D., Lewis A. O., Helm-Stevens R., Ansoff R. *Implanting strategic management*. Springer. - 2018.
3. White, C. *Strategic management*. Bloomsbury Publishing. – 2017. – 840 p.
4. Kramberger T. (Ed.). *Sustainable logistics and strategic transportation planning*. IGI Global. – 2016 – 511 p.
5. Прейгер Д. Перспективні шляхи та механізми інтеграції ринку транспортних послуг України до країн ЄС. Аналітична записка [електронний ресурс] / Д.Прейгер, О. Собкевич, О. Ємельянова. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/475/>
6. Бутко М.П., Дітковська М.Ю., Задорожна С.М., Іванова Н.В., Олійченко І.М., Оліфіренко Л.Д., Пепа Т.В., Повна С.В., Шабардіна Ю.В., Шевченко О.М. Стратегічний менеджмент. *Центр учбової літератури*. – 2021. – 376 с.
7. Томпсон А., Питереф М., Гэмбл Д., Стрикленд А. Стратегічний менеджмент: створення конкурентної переваги. *Діалектика*. – 2018. – 800 с.
8. Босак О.М. Транзитний потенціал України: сучасний стан, проблеми та перспективи [електронний ресурс] / О.М. Босак. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Gileya/2011_47/Gileya47/P17_doc.pdf.

9. Сирийчик Т. Транспортна політика України та її наближення до норм Європейського Союзу / Т. Сирийчик, А. Фургальські, Ч. Клімкевич, М. Камола та ін. / за ред. М. Свенчіцкі. – К.: Вид-во Аналітично-дорадчий центр Блакитної стрічки, 2015. – 102 с.
10. Транспорт і зв'язок України 2016 // Статистичний збірник. – К. : ТОВ "Август Трейд", 2017. – 269 с
11. Державна комплексна програма розвитку авіаційного транспорту України на період до 2030 р. [електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.asavia.org/avia/zakonodatelstvo>.
12. Прейгер Д.К. Реалізація потенціалу транспортної інфраструктури України в стратегії посткризового економічного розвитку: [аналітична доповідь] / Д.К. Прейгер, О.В. Собакевич, О.Ю. Ємельянова. – К.: НИСД, 2017. – 37 с.
13. Vdovychenko V., Nagorny Y. The formation of the methodological level of evaluation system efficiency of urban public transport. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. 2016. №3/3(81). P. 44-51.

Додаткові джерела:

1. <https://dl.khadi.kharkov.ua/course/view.php?id=2056>
2. https://mtu.gov.ua/files/strategy_ukr.pdf
3. http://publications.chamber.ua/Infrastructure/National_Transport_Strategy_2030.pdf
4. <https://scholar.google.com.ua>

Розробник
силабусу навчальної дисципліни

 Володимир ВДОВИЧЕНКО

Завідувач кафедри

 Євген НАГОРНИЙ